

Елен Тібо приїхала в село пополудні. Її привіз колега Ангел Димитров, викладач Софійського університету. Йому було приємно допомогти Елен, принаймні так казав.

— Дуже мило! — подякувала вона, навіть запропонувала гроші. Він не прийняв. Збрехав, що влаштував відрядження. Елен зрозуміла його і не захотіла сперечатися. Професор Берже перед від'їздом попередив її, що болгари честолюбні.

Зупинились перед церквою Святого Николи, і лише коли вийшли з авто, Елен відчула справжню спеку. Було 21 червня, 12:10 — спека якраз попереду.

Озирнулася і побачила Градище, село із складною для неї назвою, що розляглося на одному боці річки Лом, маленьке і безлюдне, наче декорація. Гарне і чисте, просто мальовниче. Пейзаж нагадав їй рідне Альбі. Давно не була вдома. За своїх 25 років, з яких чотири в Тулузі і два останні у Парижі, Елен усе ж навчилася терпіти, помічати і пам'ятати, але не захоплюватися. Приваблива місцина — нічого більше. Двох днів для неї було достатньо, щоб завершити роботу.

—А ось і церква, — сказав Ангел. — Звідсіля і скульптури видно.

Непогано говорив англійською, з помилками, але зрозуміло. У Болгарії усі говорять такою собі англійською.

Увійшли у двір з боку дерев'яної прогнилої дзвіниці, яку роками не використовували. Дзвін висів з коротенькою мотузкою під язичком, йому бракувало опори. Було безвітряно, і мотузка, що скидалася на китицю, не ворушилась.

Попрямували на захід до центрального входу, але він обріс плющем й ожинником, тому був замкнений. Скло на вікнах було розбите з обох боків. Повернулись до маленьких дверей з південного боку, і тоді Елен побачила їх...

Чудові кам'яні сплетіння квітів і тварин з фігурами птахів і оленят, зміїв і собак — переплетені, наче вишиті навколо дверей. Вітончені, висічені в червоному камені, вичищені і симетричні — наче вилиті у форму. Вони чудово вирізнялися б на полудневому сонці.

— Це лише маленька частина, — відзначив колега. — Схилися, тут полого склепіння!

Нахилившись, ішла слідом за ним.

Елен тремтіла, чи то від прохолоди всередині, чи від краєвиду, що постав перед нею. По її шкірі пробігли мурашки, і вона потерла долонями оголені руки. Відчула аромат яблук і по-

бачила зліва цілу купку, що затулила головний вхід до дзвіниці зсередини. Нічого дивного, що при цій температурі вони були тут роками.

—Доброго дня, — сказав болгарською Ангел.

Почулися кроки, і з боку віттаря з'явився чоловік за п'ятдесят років, середнього зросту, з чорним посрібленим волоссям і великими очима. Злегка тягнув праву ногу. Був неголений, одягнений в комбінезон, колір якого було важко розпізнати через плямисту фарбу. Пахнуло пігментами стінопису, запах яких Елен був добре знайомий.

—Уже прибули? Ласкаво просимо! — сказав чоловік.

Елен не зрозуміла його, але потисла подану руку. З широкою посмішкою і піднятими бровами він міцно і тепло потис її руку. Видався їй схожим на актора з недалекого минулого, символу сили і благородності шістдесятих. Він дуже подобався її батькові, який, можна сказати, виховався на його екранному образі. Її батько...

Ліно Вентура, пригадала собі Елен і також усміхнулась чоловікові перед нею.

—Маріцо, — гукнув він, — ходи-но допоможи!

Розмовляючи з колегою, Елен озиралася.

Реставрація йшла повним ходом. Довкола стін було соснове риштування. Навпроти вона

1 Привіт! (фр.).

Напередодні прибула літаком «Ер Франс», через Інтернет винайняла пристойну квартиру в центрі Софії, та ще й за хорошу оплату. Через електронну пошту її колега влаштувала все за вищим класом, проте ані в аеропорту, ані в таксі, ані у гостюдаря, і навіть ввечері в університетському клубі з кумедною назвою «Яйце» — ніде ніхто так і не спробував заговорити до неї французькою. Одразу починають

кою.
Вперше в Болгарії до неї зверталися французькою.
Хочуючи справжнього здивування і радості.
— O, salut! — різко повернулася вона, не при-
— Salut! — почула за спиною Елен.

ніх стосунків.
в Елен не зашитося жодних сумнівів щодо їх-
солодко обійняв і тримав у своїх обіймах, що
тився з риптвання. Підмав своєю подругу. Так
Юнак вимкнув освітлення і спритно спус-
завершення.

ламп розкривалися янголи і очікували на своє
ці з дітям. Під пучком освітлення галогенних
воскрешав по одному янголу у стіні. Бороди-
чити, що саме обоє малювали цієї миті. Кожен
наблизилась до них і встигла мимохідь поба-
писи були наповнину відреставровані. Елен
почиститись і приготувались злазити. Стіно-
побачила хлопця і дівчину її віку, які делікатно